

De mythe van het Wilde Westen

Koeijenjongen werd romantische held
Door Dick Berents

Hij is groot en sterk, hij heeft een witte hoed en hij draagt twee revolvers op de heupen. Hij is ridderlijk en zwijzaam, hij komt nergens vandaan. In zijn avontuurlijke werk staat hij tegenover een doortrapte schurk die meestal in het zwart gekleed is. In de saloon met de klapdeurtjes maken ze ruzie, in de hoofdstraat vindt het laatste revolvergevecht plaats. Wit wint. Dat is het traditionele beeld van de cowboy. In dit artikel wordt dit romantische beeld van de koeijenjongen doorgelicht.

De cowboy had heel saai werk: soms achttien uur per dag in het zadel zitten, stof happen onder de brandende zon om runderen op te drijven. Hij was een boerenknecht en een koeiendrijver, geen revolverheld. Hij droeg maar zelden een vuurwapen en nooit twee. Hij was niet groot, want dan zouden de kleine, taaie mustangs zijn gewicht niet kunnen dragen. Vaak droeg hij legerkleding die hij had overgehouden uit de burgeroorlog. In de winter werden de meeste cowboys ontslagen en dan leefden ze in armoede. Cowboyfilms laten niet zien dat een op de vier cowboys zwart was. Na het afschaffen van de slavernij moesten veel zwarte Amerikanen een nieuwe werkring zoeken. Andere cowboys waren Mexicanen, Indianen en halfbloeden; velen spraken Spaans. Van dat romantische beeld van de cowboy klopt dus niet veel. Hoe is dan de mythe van het Wilde Westen ontstaan en gegroeid?

Vleesdrijvers

Voor het grensgebied tussen de bewoonde wereld en de wildernis gebruikten de Amerikanen het woord 'frontier'. Dat gebied schoof steeds verder op naar het westen en omstreeks 1865 was alleen de streek van de grote vlakten tot aan de Rocky Mountains nog onbewoond. Na de burgeroorlog waren de zuidelijke staten, de verliezers, verarmd. Voor Texas en New Mexico waren de longhornrunderen de belangrijkste bron van bestaan. Oorspronkelijk slachtte men deze alleen voor de huiden en het vet, maar toen er nieuwe

manieren van conserveren werden uitgevonden, kon men ook het vlees verwerken. In het noorden van de Verenigde Staten, waar de slachterijen en vleesfabrieken stonden, brachten de koeien tien keer zo veel op als in het zuiden.

Om de dieren bijeen te drijven en naar het noorden te brengen, namen de boeren cowboys in dienst, letterlijk koeienjongens. Door de grote werkloosheid was het niet moeilijk om jongens van een jaar of twintig te vinden die voor weinig geld dat zware en saaie werk wilden doen. Meestal hadden ze er na een jaar of zes genoeg van en zochten ze ander werk. Ze dreven de runderen noordwaarts naar steden als Wichita, Abilene en Dodge City, waar de spoorwegen begonnen. Het valt niet te ontkennen dat het in deze steden wel eens onrustig was. De cowboys kwamen er hun geld uitgeven, er verschenen kroegen en bordelen die profiteurs van allerlei slag aantrokken. Soms werd er gevochten. Het waren niet de cowboys die met de criminelen vochten, maar professionele vechtersbazen zoals Wild Bill Hickock en Wyatt Earp, door de inwoners ingehuurd om de orde te bewaren. Er was echter meestal minder geweld dan in de hedendaagse grote steden.

Rond 1890 was de tijd van het veedrijven voorbij. De spoorwegen waren verder naar het zuiden verlegd en grote delen van de vlakten waren met prikkeldraad afgezet door boerenbedrijven.

Behalve veedrijvers vond men aan de frontier ook wel mijnwerkers, die goud, zilver en koper zochten. In de snelgroeïende mijnbouwstadjes zoals Tombstone kon het ook heel onrustig zijn. De mijnen moesten steeds dieper gegraven worden en na een paar jaar werd dat te moeilijk en te duur. Dan verlieten de mijnwerkers de streek en bleven er slechts spookstadjes over.

Sterke verhalen

Veeteelt en mijnbouw maakten enkele mensen snel rijk, maar de meeste nieuwkomers werden in hun verwachtingen teleurgesteld. Liever dan dat toe te geven, bleven de mensen doen alsof het een fantastisch bestaan was. De arme veedrijvers vertelden graag sterke verhalen over hun avonturen.

Al in de tijd van de veetransporten schreven reizigers en journalisten vertellingen over het Wilde Westen, waarbij ze hun fantasie de vrije loop lieten. Een sterk verhaal verkocht beter dan een saai verslag. De Amerikanen aan de oostkust hadden behoefte aan helden als te-

genwicht tegen hun alledaagse bestaan in de industriesteden. Er verschenen goedkope romannetjes waarin de helden de Indianen bevochten en de boeven versloegen. Kunstenaars zoals Frederic Remington schilderden een romantisch beeld van de frontier.

Buffalo Bill met Sitting Bull

De romantische cowboy kreeg zijn vaste vorm in het boek *The Virginian* (1902) van Owen Wister. Max Brand, Zane Grey en in onze tijd Louis l'Amour zetten de traditie voort met romannetjes volgens vaste formules. In Europa werd het genre nagevolgd met Karl May's *Old Shatterhand*. In Nederland kennen we *Arendsoog* en *Witte Veder*.

Buffalo Bill

Een mooi voorbeeld van een held was William F. Cody. Deze ongeschoolde boerenjongen werd postbode voor de Pony Express, paardendief en soldaat in de burgeroorlog. Nadat hij was mislukt als herbergier, kreeg hij een baan waarin hij voor vlees moest zorgen voor de spoorwagarbeiders. Doordat hij talloze bisons neerschoot, kreeg hij de bijnaam Buffalo Bill, die goed in het gehoor lag.

Ned Buntline, een schrijver van stuiverromans, begon in 1869 boekjes over Cody te schrijven. De inhoud was heldhaftig en geheel verzonnen: "Geef je over", riep Cody nogmaals, maar de bandiet trachtte een andere revolver te trekken. De verkoper gaf hem echter zo'n hevige slag tegen het hoofd dat Ramon Corral op de knieën zakte. Thans klonken vlugge schreden in de zijstraat... Buntline haalde Buffalo Bill ook over om in toneelstukjes op te treden. In 1883 organiseerde Cody *Buffalo Bill's Wild West*, een show in een circustent met scherpschutters, kunstrijdsters, Indianengevechten en een overval op de postkoets. In de loop van dertig jaar kwamen beroemde figuren daar een graantje meepikken, zoals Wild Bill Hickock en Indianenopperhoofd Sitting Bull. Door dit circus kreeg men een heel apart indruk van het leven in het Wilde Westen.